Werkt de misdaadbestrijding in Nederland eigenlijk wel? (1)

Posted on 19 maart 2022 by Hans Werdmölder

In de afgelopen vijftig jaar is de georganiseerde misdaad in Nederland, mede door de komst van het gedoogbeleid, ongelofelijk gegroeid. Met de wijziging van de Opiumwet in 1976 is Nederland het eerste land dat de verkoop en het recreatief gebruik van softdrugs toestaat of gedoogt.

Lange tijd is het grote motief voor het gedogen van sofdrugs de zorgwekkende gezondheidssituatie van drugsgebruikers. Preventie en beheersing van het drugsgebruik, oftewel *harm reduction*, staat in het gevoerde beleid voorop. De politie zal zich moeten concentreren op het vervolgen van de 'echte' criminelen, dat zijn de handelaren in heroïne en cocaïne.

Criminele bedrijfstakken

Het gedoogbeleid van de jaren tachtig en negentig heeft geleid tot de komst van de coffeeshop (meer dan 1500 verkooppunten in de jaren tachtig en negentig), de opkomst van de Hollandse poldermaffia, de groei van het agressieve drugstoerisme

en de entree van een groot aantal cannabismiljonairs. Deze criminele ondernemers zijn weer op zoek gegaan naar nieuwe verdienmodellen, zoals de zeer winstgevende handel in synthetische drugs, de lucratieve handel in cocaïne en Nieuwe Psychoactieve Stoffen en de winstgevende wapenhandel. Het verdovende THC-gehalte van de Nederlandse nederwiet is driemaal zo hoog als de Marokkaanse of Pakistaanse hasj.

Halverwege de jaren negentig dienen zich ook nieuwe misdaadgroepen aan, zoals de Kampers in Noord-Brabant, de motorbendes als *No Surrender* en de Amsterdamse en Utrechtse Mocromaffia. De wereld van de drugs, vooral de hoge verdiensten, heeft een grote aantrekkingskracht op jongeren van Marokkaanse, Surinaamse en Antilliaanse afkomst.

Een compleet nieuw fenomeen is dat drugshandelaren uit Midden en Zuid- Amerika zich in Nederland vestigen om als specialist/kokin drugslabs te werken en het transport van de coke zelf ter hand te nemen. Vanuit Nederland en België wordt heel Europa bediend.

Anno 2022 is Nederland zowel een belangrijk doorvoerland (voor onder meer cocaïne) als een belangrijk productieland (voor cannabis en synthetische drugs). Drugsproductie en drugshandel gaan gepaard met ernstige gevolgen voor de samenleving: naast gezondheidsschade als gevolg van drugsgebruik gaat het onder meer om criminele geldstromen die verweven raken met de reguliere economie.

Ook de financiële sector is zeer kwetsbaar voor het vele geld dat verdiend wordt in de drugsindustrie. Volgens een globale schatting gaat het om 40,7 miljard per jaar. Tot slot zijn er in het criminele drugsmilieu een groot aantal moorden en zogeheten 'vergismoorden' gepleegd, sinds 1969 meer dan 300 liquidaties. Dit heeft onder meer geleid tot de groei van de illegale vuurwapenhandel. De politie pleit voor snelle invoering van de Europese richtlijnen ten aanzien van vuurwapenbezit en verkoop.

Een samenleving, doortrokken van misdaad

De invloed van de georganiseerde misdaad laat zich ook steeds meer gelden in de bovenwereld. De georganiseerde misdaad schrikt er zelfs niet voor terug om opdrachten te geven tot moorden in het publieke domein. Burgemeesters, officieren van justitie, advocaten en misdaadverslaggevers moeten beschermd

worden. De advocaat Derk Wiersum werd in september 2018 en misdaadverslaggever Peter R. de Vries in juli 2021 op klaarlichte dag geliquideerd. Beide personen wilden niet beschermd worden. Politici hebben deze moorden een frontale aanval op de democratische rechtsorde genoemd.

Uit angst voor represailles is het hele strafdossier in het Marengoproces geanonimiseerd. Namen van getuigen, politiemensen en deskundigen van het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) zijn uit de stukken verwijderd. Advocaten spreken van een spookproces. Het is de wereld op zijn kop.

Het naïeve gedoogbeleid uit de jaren zeventig en tachtig heeft geleid tot grootschalige drugscriminaliteit, tot brute afrekeningen, moorden in de onder- en bovenwereld en langdurige megaprocessen met de inzet van beschermde kroongetuigen. Hoe heeft het zover kunnen komen? En wat is er mis gegaan in de bestrijding van de georganiseerde misdaad in Nederland?

Serie: werkt de Nederlandse misdaadbestrijding?

In een serie artikelen zal de criminoloog Hans Werdmölder in *Wynia's Week* ingaan op de verschillende aspecten in de drugsbestrijding. Daarbij zal hij aandacht besteden aan de hele rechtsketen, te beginnen met de opsporing en het gebrekkige functioneren van de Nationale Recherche, de falende aanpak van justitie, de lage straffen en de geringe pakkans en, tot slot, de gebrekkige wetgeving op dit terrein.

Ook zal er een vergelijking worden gemaakt met de drugsbestrijding in andere landen. Werkt hun repressieve aanpak wel? En wat kunnen we ervan leren. Dit zal uitmonden in een pleidooi voor versterking van de rechtsketen en harmonisering van de straffen op drugsdelicten binnen de Europese Unie.

De eerste aflevering van de artikelenserie treft u ook in deze editie van Wynia's Week: 'Het lage prestatieniveau van de Nederlandse recherche'.

*Criminoloog **Hans Werdmölder** publiceert in Wynia's Week artikelen over misdaad, drugsbeleid, politie en justitie. Hij schreef verschillende boeken en is onder meer auteur van **Nederland Narcostaat** en de biograaf van de grote socioloog **Den Hollander**. Meer informatie daarover **HIER**.*